

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 21. 9. 2017

Číslo: Ročník 27 (2017), Číslo 3

Sekce: Doporučujeme do vašich fondů

Název článku: „Černá hodinka“ v době multimédií

Autor: Josef Frýda

Zdroj: <http://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20170328>

„Černá hodinka“ v době multimédií

Josef Frýda

Moderní multimediální prostředky nás dnes sice rychle a aktuálně spojují s okolním světem, ale na druhé straně nás často izolují od živého styku s nejbližšími – rodinou, přáteli, sousedy. A tak se Jiří Mach, ředitel regionálního dobroušského muzea, kronikář města a tak trochu i jeho archivář, ve své nové knížce **Černá hodinka** pokusil oživit atmosféru přátelských posezení při přástkách, draní peří nebo jen podvečera, kdy se již nemuselo, často také pro tmou ani nemohlo, v hospodářství nic dělat, a proto zbyl čas na povídání, při němž se, jak sám autor říká, „semlelo“ všechno možné i nemožné - veselé historky i smutné a tragické příběhy, často vyprávění strašidelná.

Autor, věren svému povolání, čerpal náměty především ze starých regionálních kronik okolních obcí, ale také z kronik tematických, jako jsou například kroniky Maisnerovy a Hejzlarovy, jež zachycují život ve mlýnech na Zlatém potoce. Pro příběhy z Dobrušky a okolí se pak staly inspirací rukopisy uložené v dobroušském muzeu – Dějiny města Dobrušky Jana Hoňka, Kronika Václava Křečka či Kronika divadla ochotnického v městě Dobrušce Josefa Káše. Stranou autorovy pozornosti nezůstala ani Purkrechtní kniha města Dobrušky, materiál úřední povahy.

Autor se však pouze nedrží historických reálií, ale převádí je do živých a čtenářsky přitažlivých příběhů, které prokládá a obohacuje přímými citacemi z kronik. I po formální stránce se drží autentického vyprávění – jednotlivé příběhy nejsou rozsáhlé, vždyť ani tehdejší vypravěči nebyli školenými fabulátory.

A protože příběhy přes jejich rozmanitost vždy něco spojuje, autor je tematicky rozdělil, a jak sám říká: „*Zvolil jsem starou početní míru, tucet (což je dvanáct), a takovýchto tuctů předkládám deset (aby se objevila i naše desítková soustava).*“ V prvním tuctu jsou příběhy z nejstarších dob, další nese název Od oltářů a zvoníčků, ve třetím nalezneme příběhy smutné, až tragické, jejichž tématem jsou neštěstí, války a také kriminální historky. Ve čtvrtém tuctu autor vypráví „klasické“ příběhy černých hodinek – příběhy ze starých mlýnů. Tuto kapitolu pak uzavírá zajímavý příběh o malém, chudém děvčátku, které se narodilo ve mlýně u podhorské vesničky Hlinné a později ho osud zavalil na Pražský hrad jako manželku prezidenta Antonína Zápotockého. Při sousedských posezeních nemohly samozřejmě zůstat bez povšimnutí ani události z nejbližšího okolí: ty autor vypráví v kapitole nazvané Co se šustlo ve vsi. Tak jak to bylo v podvečerních sedánkách, i Jiří Mach přináší příběhy o silách nadpřirozených i historky z mokré čtvrti. Svá vyprávění začíná příběhy z nejstarší doby, ale v osmé kapitole zařazuje historky z doby moderní a nevyhýbá se ani zvláštnostem a kuriozitám, jakou byla například zoologická zahrada v Dobrušce. Závěr knížky pak tvoří příběhy, ve kterých se „mlelo páté přes deváté“.

Pro vysvětlení některých dnes již méně známých pojmů zařadil autor na konec malý slovníček a pro zájemce i prameny a literaturu, ze kterých čerpal.

Knížku pak půvabnými ilustracemi doplnil dobroušský výtvarník Karel Štětina.

Co napsat závěrem? *Černá hodinka* není prvotinou Jiřího Macha. Z dalších prací, v nichž využil k popularizaci regionální historie znalost sbírek dobroušského muzea a listinného materiálu, můžeme uvést *Příběhy ze starých listin* (Ústí nad Orlicí, 2009), *Příběhy z muzejního depozitáře* (Ústí nad Orlicí, 2013), *Osobnosti dobroušské historie* (Dobruška, 2005; 3 díly), *Vyprávění o zámku Skalka* (Vamberk, 2011), *Příběhy od Zlatého potoka* (Liberec, 2008), a tím výčet zdaleka nekončí.

MACH, Jiří. *Černá hodinka*. Vydání první. Ústí nad Orlicí: Oftis, 2017. 151 stran. ISBN: 978-80-7405-413-6.

Kontakt na autora: frйда.pepa@seznam.cz

